

ORDFÖRKLARINGAR

acholi: en etnisk grupp i norra Uganda, ett land i det inre av Östafrika.

81

Afrikanska stadgan om mänskliga och folkens rättigheter (African Charter on Human and Peoples' Rights) (antagen 1981; trädde i kraft 1986): fastställer normer för mänskliga rättigheter och skydd för Afrikaregionen; nämnvärd eftersom den tar upp samhällets och grupperas rättigheter och ansvar.

Afrikanska nationalkongressen (ANC – African National Congress): sydafrikanskt politiskt parti och svart nationalistisk organisation, grundad 1912 som den sydafrikanska nationalkongressen för infödda. Det har varit det regerande partiet i Sydafrika efter apartheidtiden och en social och demokratisk kraft.

Afrikanska kommissionen om mänskliga och folkens rättigheter (African Commission on Human and Peoples' Rights): institutionellt organ som först och främst är ansvarigt för att främja och skydda mänskliga rättigheter i Afrika.

akkadiska: utdött språk i ett imperium som hade sitt center i staden Akkad och det omgivande området i centrala Mesopotamien (omkring 80 km från det moderna Bagdad i Irak).

allmänna rättsprinciper: principer som förekommer nästan överallt i medlemsstaternas egen lagstiftning och blir därför, med tiden, bindande för alla nationer; en av de viktigaste källorna till internationella lagar.

Amerikanska konventionen om mänskliga rättigheter (antagen 1969; trädde i kraft 1978): fastställer normer och skydd för mänskliga rättigheter för Nord-, Mellan- och Sydamerika; skapar Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter (Inter-American Commission on Human Rights).

Beijings förklaring och plattform för åtgärder (Beijing Declaration and Platform for Action): ett dokument som befäster enigheten som framkom i 1995 års fjärde världskonferens om kvinnor i Beijing, där man granskade och befäste kvinnors

mänskliga rättigheter inom livets alla områden; förklaringen skrevs under av alla representanter vid konferensen och är moraliskt men inte juridiskt bindande.

block: en grupp länder eller politiska partier som slutit sig samman i en gemensam enhet. Till exempel kommunistblocket.

Coke, sir Edward: (1552–1634) engelsk jurist, betraktad som en av de mest framstående juristerna inom brittisk historia, mest känd för att sammanställa lagsamlingar. Han var som parlamentsledamot ständigt oense med kronan och ifrågasatte vanligtvis den kungliga auktoriteten. Som ledare i en debatt 1621 hävdade han att parlamentet inte skulle vara underställt kungen. Några år senare hjälpte Coke till med att författa Petition of Right, den mest utförliga förklaring om frihetsprinciper som dittills hade sett dagens ljus i England och som skulle bli en integrerad del av den engelska grundlagen.

82

Darfur: region i västra Sudan.

Den Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna: antogs av FNs Generalförsamling den 10 december 1948. Det viktigaste FN-dokumentet. Det fastställer de normer för mänskliga rättigheter som alla medlemsstater har enats om att upprätthålla. Även om det var meningen att förklaringen skulle vara icke-bindande, har dess olika bestämmelser med tiden blivit så respekterade av länderna att den nu kan sägas vara internationell sedvanerätt.

Den amerikanska förklaringen om människans rättigheter och skyldigheter (American Declaration of the Rights and Duties of Man)(1965): en förklaring, dock ej bindande, om regionala människorättsnormer; har utvecklats och blivit ett inflytelserikt dokument eftersom Amerikadomstolen för mänskliga rättigheter (Inter-American Court on Human Rights) har gett den giltighet.

Ekonomiska och sociala rådet (ECOSOC): FN-råd bestående av 54 ledamöter som främst har att göra med frågor som gäller befolkning, ekonomisk utveckling, mänskliga rättigheter och straffrätt; organ med stort inflytande som tar emot och skickar ut rapporter om mänskliga rättigheter i en mängd olika fall.

ETS: European Treaty Series.

Europaparlamentet: den huvudsakliga rådgivande och övervakande institutionen inom den Europeiska unionen.

Europarådet: regional organisation som fungerar som en paraplyorganisation för regionalt samarbete i politiska, sociala och ekonomiska frågor; observera att rådet inte är detsamma som Europeiska ekonomiska gemenskapen, som är ett helt ekonomiskt samarbete.

Stadgan för Organization of American States (signerad 1948; trädde i kraft 1951): ursprungliga stadgan för Organization of American States som skapade Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter (Inter-American Commission on Human Rights).

Europeiska domstolen för de mänskliga rättigheterna, eller Europadomstolen (European Court of Human Rights): domstol som upprättats av den Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna för att behandla anklagelser om brott mot mänskliga rättigheter. Domstolen består av ett antal domare som är lika många som antalet medlemmar i Europarådet. Observera att detta skiljer sig från Europeiska gemenskapens domstol, ett organ som behandlar ekonomiska klagomål.

Europeiska ekonomiska gemenskapen (European Economic Community, EEC): inrättades 1958 för att utveckla en gemensam europeisk marknad utan handelshinder och för att främja harmonisering av lagar och praxis.

83

Europeiska gemenskapens domstol, EG-domstolen (European Community Court of Justice): domstol som inrättades 1952 som en del av Europeiska kol- och stålgemenskapen; domstol som prövar ekonomiska anspråk inom ramen för EEG-fördraget (EEG, Europeiska ekonomiska gemenskapen) och med detta fördrag beslätade överenskommelser. Högsta domstolen i den Europeiska unionen. Överstatlig domstol som enligt Romfördraget skall säkra EU-ländernas efterlevnad av de europeiska gemenskapernas rättsakter.

Europeiska kommissionen för mänskliga rättigheter (European Commission of Human Rights): organ som inrättades av Europeiska konventionen som skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna för att utreda klagomål om mänskliga rättigheter och väcka åtal för brott. Kommissionen består av medlemmar vars antal är lika stort som antalet avtalsslutande parter som finns i konventionen.

Europeiska konventionen för förhindrande av tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (European Convention for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) (antagen 1987, trädde i kraft 1989): regional motsvarighet till konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning; ett utmärkande drag är upprättandet av den Europeiska kommittén för förhindrande av tortyr eller omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms) (undertecknad 1950, trädde i kraft 1953): regionalt dokument som garanterar civila och politiska mänskliga rättigheter och fastställer en mekanism för att övervaka och genomdriva dem.

Europeiska rådet (European Council) (ej att förväxlas med Europarådet eller Europeiska unionens råd): den viktigaste politiska och regelskapande institutionen inom den Europeiska unionen.

Europeiska sociala stadgan (European Social Charter) (undertecknad 1961; trädde i kraft 1965): regionalt dokument rörande utveckling och skydd av de sociala och ekonomiska rättigheterna; avsett att vara ett komplement till den Europeiska konventionen för skydd av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, men har mindre inflytande.

Europeiska unionen (European Union, EU): en regional organisation mellan regeringar, som har som sitt mål att avskaffa de inre gränserna och upprätta en ekonomisk och monetär union.

Fakultativt protokoll till Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights) (antaget 1966; trädde i kraft 1976): tillägg vidhäftat den Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter. Genom att underteckna detta tillägg, samtycker stater till att låta kommittén för mänskliga rättigheter pröva enskilda klagomål, dvs. klagomål från personer som hävdar att de förvägras någon av rättigheterna i den Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.

fakultativt protokoll: tillägg till en internationell överenskommelse till vilken medlemsländerna måste samtycka individuellt. Ofta läggs ytterligare skyldigheter på parterna, som till exempel en överenskommelse att underkasta sig en internationell domstols domsrätt.

FNs Generalförsamling: det enda FN-organ där samtliga medlemsstater finns representerade. Generalförsamlingen fungerar som ett forum för medlemsstaterna att ta initiativ i internationella frågor om fred, ekonomisk utveckling och mänskliga rättigheter.

FNs generalkommissarie för flyktingar (United Nations High Commissioner on Refugees, UNHCR): det specialiserade organ inom FN som arbetar med flyktingfrågor och relaterade humanitära frågor.

folkens rättigheter: används synonymt med solidariska rättigheter och kollektiva rättigheter; avser vissa gruppers rättigheter, inte bara enskilda personers, såsom rätten till utveckling, fred och en sund miljö.

folkmord: vilken som helst av följande gärningar förövade i syfte att förgöra, helt eller delvis, en nationell, etnisk, religiös eller till viss ras hörande grupp som sådan: (a) döda medlemmar av gruppen; (b) åsamka medlemmar av gruppen svår kroppslig eller psykisk skada; (c) uppsåtligen påtvinga levnadsvillkor avsedda att fysiskt förstöra gruppen; (d) genomföra åtgärder avsedda att förhindra födselar inom gruppen; (e) med våld överföra barn från gruppen till annan grupp. Se Konventionen om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord.

fördrag: bindande överenskommelse mellan länder; används synonymt med konvention och avtal. När ett fördrag har antagits av FNs Generalförsamling, skapar Generalförsamlingen juridiskt bindande internationella förpliktelser för de medlemsländer som har skrivit under fördraget. När ett lands regering ratificerar ett fördrag, blir artiklarna i fördraget en del av landets interna juridiska skyldigheter.

FN-stadgan (United Nations Charter) (signerad 1945; trädde i kraft 1945): FNs första dokument som anger dess mål, funktioner och skyldigheter; antogs i San Francisco 1945.

fördriven person: en person som flyr från sitt hem på grund av politisk förföljelse eller krig, men inte över landets gränser; fördrivna personer kan användas som en fras om människor som kan anse sig vara flyktingar men som inte uppfyller kraven för officiell flyktingstatus enligt konventionen om flyktingars rättsliga ställning.

förfarande: olika sätt på vilka krav angående mänskliga rättigheter kan göras. Se övervaknings- och rapporteringsförfarande.

förklaring: dokument som anger överenskomna normer men som inte är juridiskt bindande. FN-konferenser, som till exempel 1993 års FN-konferens om mänskliga rättigheter i Wien och 1995 års världskonferens för kvinnor i Beijing, producerar vanligtvis två typer av förklaringar: en skriven av regeringsföreträdare och en av icke-statliga organisationer. FNs Generalförsamling ger ofta ut inflytelserika men juridiskt icke-bindande förklaringar.

försvinnanden: en förskönande omskrivning för politiskt motiverade mord. Eftersom de som arrangerar försvinnandena vanligtvis är myndighetspersoner, ställs förövarna sällan inför rätta.

Generalförsamlingen (United Nations General Assembly): Ett av FNs viktigaste organ; består av samtliga dess medlemsstater; ger ut kungörelser och antar konventioner om mänskliga rättigheter; dess handlingar styrs av FN-stadgan.

FNs generalkommissarie för mänskliga rättigheter (United Nations High Commissioner for Human Rights): FN-kontor med ansvaret att främja och skydda mänskliga rättigheter i hela världen.

Genèvekonventionerna: fyra fördrag som formulerades i Genève i Schweiz, som fastställer normer för internationella lagar i humanitära frågor. De handlar främst om behandlingen av icke stridande och krigsfångar. Antagandet av den första konventionen följde på grundandet av Röda korsets internationella kommitté 1863. De har nu ratificerats av 194 länder.

habeas corpus: en kungörelse (skriftlig order från domstol) som kräver att en person ställs inför en domare eller domstol, särskilt för att undersöka det lagliga i deras kvarhållande.

Helsingforsavtalet (Helsinki Accords): principförklaring av Europeiska säkerhetskonferensen i Helsingfors, i syfte att uppnå fred och mänskliga rättigheter i Europa; det första Helsingfors-dokumentet kallades Helsingforskonferensens slutdokument (1975).

ICCPR: se **Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter.**

icke-bindande: ett dokument, som till exempel en kungörelse, som inte medför några formella juridiska skyldigheter. Det kan dock medföra moraliska skyldigheter eller uppnå laga kraft.

ideella organisationer (non-governmental organizations, NGOs): organisationer bildade av personer utanför regeringen; dessa organisationer övervakar arbetet i organ för mänskliga rättigheter som till exempel kommissionen för mänskliga rättigheter (Commission on Human Rights) och är ”vakthundar” för mänskliga rättigheter som faller inom deras kompetensområde. Några är stora och internationella (Rädda Barnen, Amnesty International, Girl Scouts); medan andra kan vara små och lokala (en organisation som arbetar för personer med funktionshinder i en viss stad; en sammanslutning för att skydda kvinnors rättigheter i ett flyktingläger). Ideella organisationer spelar en viktig roll när det gäller att påverka FNs hållning, och många av dem har officiell rådgivande status vid FN.

Interamerikanska domstolen för mänskliga rättigheter (Inter-American Court of Human Rights): ett rättsligt organ med sju medlemmar som prövar mål mot

medlemsorganisationer om kränkningar av mänskliga rättigheter; ett organ inom Organization of American States.

Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter (Inter-American Commission on Human Rights): ett organ inom Organization of American States med befogenhet att undersöka påstådda kränkningar av mänskliga rättigheter och rekommendera åtgärder för att skydda sådana rättigheter.

Interamerikanska konventionen om att förebygga, straffa och utrota våld mot kvinnor (Inter-American Convention on the Prevention, Punishment and Eradication of Violence against Women) (trädde i kraft 1995): regional konvention som ger en ny mekanism för kvinnor i Nord-, Syd- och Mellanamerika som är utsatta för olika former av våld.

Interamerikanska konventionen om förebyggande och bestraffning av tortyr (Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture) (antagen 1985; trädde i kraft 1987): regionalt resultat till Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

Interamerikanska konventionen om mänskliga rättigheter (Inter-American Court of Human Rights) (undertecknad 1969; trädde i kraft 1978): Konvention som skyddar de mänskliga rättigheterna i Nord-, Mellan- och Sydamerika och etablerar Amerikadomstolen för mänskliga rättigheter.

International Bill of Human Rights: kombinationen av den Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna, den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) och dess fakultativa protokoll, samt den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (ICESCR).

internationell lag: en uppsättning regler som allmänt betraktas och accepteras som bindande i förhållandet mellan stater och länder. Även kallade ”internationell rätt”.

Internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, ICESCR) (antagen 1966; trädde i kraft 1976): konvention som förklarar att alla människor har ett brett spektrum av ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. En av tre beståndsdelar i den internationella Bill of Human Rights.

Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (International Covenant on Civil and Political Rights, ICCPR) (antagen 1966; trädde i kraft 1976): konvention som förklarar att alla människor har ett brett spektrum av medborgerliga och politiska rättigheter. En av tre beståndsdelar i den internationella Bill of Human Rights.

kilformade: bestående av smala, triangelformade element, som de skrivtecken som användes av de forna akkadierna.

klagomål: i juridiska termer, det första dokument som påbörjar en åtgärd; ger en kort sammanfattning av vad som hänt och ger skäl till varför hjälp ska ges. I ett fall rörande mänskliga rättigheter skulle klagomålet (eller petitionen eller kommunikationen) hävda att en myndighet, individ eller institution, som måste följa normerna för mänskliga rättigheter (till exempel en företrädare för en regering eller myndighet) har kränkt specifika individers eller grupperas mänskliga rättigheter.

Kommissionen för kvinnors ställning (Commission on the Status of Women, CSW): ett organ instiftat av ett av FNs huvudorgan, Ekonomiska och sociala rådet (ECOSOC – Economic and Social Council) som det principiella beslutsfattande FN-organet rörande kvinnofrågor; övervakar implementeringen av Beijings förklaring och plattform för åtgärder.

Kommissionen för mänskliga rättigheter (Commission on Human Rights): en FN-kommission bestående av representanter från olika länder som behandlar situationer som rör mänskliga rättigheter och fundamentala friheter oavsett var i världen de förekommer. Särskilda rapportörer rapporterar till denna kommission eller dess underkommissioner.

Kommittén för eliminering av diskriminering mot kvinnor (Committee on the Elimination of Discrimination against Women): det övervakningsorgan som har skapats av Konventionen för eliminering av alla former av diskriminering mot kvinnor för att se till att länderna följer denna konvention.

Kommittén för eliminering av rasdiskriminering (Committee on the Elimination of Racial Discrimination): det fördragsövervakande organ som har skapats av ”Konventionen för eliminering av alla former av rasdiskriminering” för att se till att länder hör samman denna konvention.

Kommittén för Europarådets ministrar (Committee of Ministers of the Council of Europe): den politiska armen till den Europeiska konventionen för skydd av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter (European Convention on the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms); kan skicka fall vidare till Europeiska konventionen för mänskliga rättigheter.

Kommittén för mänskliga rättigheter (Human Rights Committee): det fördragsövervakande organ som har skapats av den Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) för att utreda och behandla påståenden som rör medborgerliga och politiska rättigheter enligt denna konvention; ett av sex organ med uppgift att övervaka medlemsstaternas efterlevnad av FNs konventioner om mänskliga rättigheter.

Kommittén mot tortyr (Committee against Torture): det fördragsövervakande organ som har upprättats av "Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning" för att undersöka kränkningar av denna konvention.

Konventionen angående flyktingars status (Convention Relating to the Status of Refugees) (antagen 1951; trädde i kraft 1954; reviderad av 1967 års protokoll): den viktigaste konventionen som fastställer definitionen av en flykting och anger flyktingars rättigheter och de mottagande medlemsstaternas skyldigheter; definierar en flykting som en person som har en välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, för att han tillhör en viss samhällsgrupp eller har en viss politisk uppfattning och som befinner sig utanför ursprungslandet. Hemlösa människor som vistas i sitt eget land kallas fördrivna personer.

89

konvention: bindande överenskommelse mellan länder; används synonymt med fördrag och avtal. När konventioner antas av FNs Generalförsamling skapar de bindande internationella förpliktelser för de medlemsstater som har skrivit under konventionen. När ett lands regering ratificerar en konvention, blir artiklarna i konventionen en del av landets interna juridiska skyldigheter.

konventionell internationell lag: lag som blir bindande för stater trots att den inte är skriftligt fastställd, utan snarare efterföljs på grund av sedvänja; när tillräckligt många stater har börjat agera som om något vore obligatorisk lag, blir det i själva verket lag; detta är en av de främsta källorna till internationell lag.

Konventionen för förhindrande och bestraffning av brottet folkmord (Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide) (godkänd 1948; trädde i kraft 1951): internationell konvention som definierar och förbjuder folkmord; Förenta Nationernas första fördrag om mänskliga rättigheter.

Konventionen för eliminering av alla former av diskriminering mot kvinnor (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women, CEDAW) (Kvinnokonventionen) (antagen 1979; trädde i kraft 1981): det första internationellt juridiskt bindande dokumentet som förbjuder diskriminering av kvinnor och förpliktigar regeringar att vidta positiva steg för att främja kvinnors jämlikhet.

Konventionen för eliminering av alla former av rasdiskriminering (Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination, CERD) (antogs 1965; trädde i kraft 1969): konvention som definierar och förbjuder rasdiskriminering.

Konventionen till skydd för alla migrerande arbetares och deras familjers rättigheter (Convention on the Protection of the Rights of All Migrant Workers and Members of Their Families) (antagen 1990; trädde i kraft 2003): konvention som definierar de rättigheter som migrerande arbetare och deras familjer har.

Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) (antagen 1984; trädde i kraft 1987): konvention som definierar och förbjuder tortyr.

Konventionen om barns rättigheter (Convention on the Rights of the Child, CRC) (antagen 1989; trädde i kraft 1990): konvention som kungör hela spektrumet av barns medborgerliga, kulturella, ekonomiska, sociala och politiska rättigheter.

Konventionen om kvinnors politiska rättigheter (Convention on the Political Rights of Women) (godkändes 1952; trädde i kraft 1954): en tidig konvention som bekräftar kvinnors rättigheter i den politiska sfären.

Mali: inlandsstat i centrala Västafrika som begränsas av Algeriet, Niger, Burkina Faso, Senegal och Mauretanien.

människohandel: rekrytering, transport, hysning eller mottagande av människor för syftena slaveri, tvångsarbete (inklusive slavarbete eller skuldslaveri) och träldom. Den sammanlagda årliga omsättningen för människohandel uppskattas till mellan 5 och 9 miljarder dollar.

marginaliserade: placerad i en position av ringa betydelse, inflytande eller makt.

medlemsstater: länder som är medlemmar av FN.

Myanmar: ett land i västra delen av Sydostasien, med gräns till Kina, Laos, Thailand, Bangladesh och Indien. Hette tidigare Burma.

naturlig lag: en teori som förutsätter existensen av en lag vars innehåll har fastställts av naturen och därför är allmängiltig; i filosofi, ett rätts- eller rättvisesystem som anses vara gemensamt för alla människor och som härrör från naturen snarare än från samhällets regler eller direkta lagar.

OAS: Se **Organization of American States**.

OAU: Se **Organisationen för afrikansk enighet**.

omistlig: avser rättigheter som tillhör varje person och inte kan tas ifrån en under några som helst omständigheter.

Organisationen för afrikansk enighet (Organization of African Unity, OAU): organisationen för självständiga afrikanska stater som arbetar tillsammans för att förbättra fred och livskvaliteten för människorna i Afrika. OAU-stadgan, gruppens vägledande dokument, antogs 1963.

Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa, OSSE (Organization on Security and Co-operation in Europe – OSCE) (tidigare ESK, Europeiska säkerhetskonferensen, eller Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa) : Europeiska försök att lösa säkerhetsfrågor på fredlig väg genom en rad kreativa samarbetsinitiativ; hette tidigare Konferensen om säkerhet och samarbete i Europa; kungjorde Helsingforsavtalet.

Organization of American States (OAS): organisation för oberoende amerikanska stater som skapades för att stärka freden och säkerheten i regionen och främja regionalt samarbete i ekonomiska, sociala och kulturella frågor.

petition: Se **klagomål**.

procedurmässiga krav: tekniska krav som måste uppfyllas för att kunna framföra ett anspråk, till skillnad från faktiska krav.

protokoll: kompletterande tillägg till ett fördrag; när medlemsstater fortfarande kan enas om huvudfördraget utan att skriva under protokollet, kallas detta ett fakultativt protokoll.

rapporteringsförfarande: Se **övervaknings- och rapporteringsförfarande**.

ratificering: process genom vilken ett lands lagstiftande församling godkänner regeringens handling att underteckna ett fördrag; formellt förfarande genom vilket ett land binds till ett traktat sedan landet har accepterat det.

Stadgan för Organization of American States (Charter of the Organization of American States) (undertecknad 1948; trädde i kraft 1951): den första stadgan för Organization of American States som skapade Interamerikanska kommissionen för mänskliga rättigheter (Inter-American Commission on Human Rights).

säkerhetsrådet (Security Council): organ i FN som består av fem permanenta medlemmar och tio ej permanenta medlemmar, valda av Generalförsamlingen, vilka försöker åstadkomma fredliga lösningar av konflikter.

Särskild rapportör (special rapporteur): en person som har fått ett specifikt uppdrag att undersöka, samla in information och rapportera om en viss människorättsfråga eller situationen i en särskild del av världen. Den särskilde rapportören om religions- och trosfrihet rapporterar årligen till FNs kommission för mänskliga rättigheter om statusen för denna mänskliga rättighet i hela världen.

träda i kraft: den tidpunkt då ett fördrag blir fullt bindande för de länder som har ratificerat den. Detta händer i regel när ett visst antal stater har ratificerat fördraget.

underskrift: en handling genom vilken ett land preliminärt godkänner ett fördrag.

Att underteckna skapar inte en juridiskt bindande förpliktelse, men visar landets avsikt att undersöka fördraget på hemmaplan och överväga att ratificera det. Även om underskrift inte medför att ett land förpliktar sig ratificering, förpliktar sig dock landet att avstå från handlingar som skulle omintetgöra eller undergräva fördragets mål och syfte.

Villiers, George: (1592–1628) engelsk statsman, hertig av Buckingham och favorit hos James I, kung av England. Villiers hade ett stort intresse för diplomati och krigföring och tilläts av kungen att nästan styra landet, vilket han fortsatte att göra när Charles I blev kung 1625. Parlamentet misstrodde och var förbittrade på Villiers, tyckte han var arrogant och ansåg att han i onödan hade involverat England i krig mot Frankrike (1626–1629) och Spanien (1624–1630).

övervaknings- och rapporteringsförfarande: förfaranden som i allmänhet inte leder till åtgärder som kan genomdrivas rättsligt och som skulle kunna liknas vid att man gör en ”revision” av regeringens beteende, vilket leder till ej bindande rekommendationer. I vissa fall liknar rapporteringen en själv-inspektion – myndigheter rapporterar om hur de själva hörsammar skyldigheter rörande mänskliga rättigheter, eller också gör ett kontrollorgan en rapport om regeringens beteende.